

GMO: Stor aktivitet kring ”samexistens”

Första möte med svenska regeringen i juni.

En hel del nytt har hänt i frågan om ”samexistens” mellan GMO och icke-GMO under sommarmånaderna – dvs för att tala klarspråk: frågan om vilka åtgärder som krävs för att en eventuell GMO-odling inte ska smitta ner konventionella och ekologiska grödor.

I mitten av juni kallade svenska regeringen till ett första möte med jordbrukets och livsmedelsbranschens aktörer. Det organiserades gemensamt av miljö- och jordbruksdepartementen. Miljöministern satt ordförande hela tiden och jordbruksdepartementet representerades av statssekreteraren (ministern skulle varit med men satt i CAP-förhandling i Luxemburg).

På morgonen innan hade Dagens Nyheter publicerat ett kort debattinlägg signerat av samtliga större miljöorganisationer, båda de nationella konsumentorganisationerna, samt Ekologiska Lantbrukarna, KRAV och LRF. Budskapet var enkelt och tydligt: det behövs klara regler om ansvaret för att undvika kontamination, och de ska ligga på EU-nivå.

Artikeln kom (som avsett) att sätta tonen även för regeringens seminarium. Även om politiker

naturligtvis aldrig binder upp sig, var det tydligt att åtminstone miljöministern hade en hel del sympati för våra tankegångar.

Genteknikbranschen var förstås också representerad, men valde att hålla låg profil, förutom någon enstaka SLU-professor som kände sig manad att påpeka att all GMO-reglering egentligen är onödig eftersom genmanipulerade grödor inte skiljer sig från andra.

Svalöf Weibull överraskade tvärtom genom att konstatera att de inte ser några problem med att klara utsädesproduktionen även med ganska tuffa gränsvärden för GMO-inblandning. Ett positivt besked efter att deras VD ganska nyligen var ute i medierna och krävde tröskelvärden på flera procents tillåten inblandning.

EU-reglering eller nationell?

En knäckfråga kommer definitivt att bli om ”samexistens”-frågorna ska lösas på EU-nivå eller nationellt. EU-kommissionen har hela våren hävdat att det måste göras nationellt, eftersom jordbruksförhållandena är så olika från ena änden av EU till den andra.

Argumentet upprepades återigen i juli, när kommissionen släppte ett första dokument med ”riktlinjer” för regleringen av samexistens. Men det blir inte starkare för att det upprepas. Olikheter i klimat m m har som bekant inte hindrat EU att detaljreglera de flesta andra aspekter av jordbruket. Och praktiskt taget varenda annan aspekt av GMO-hanteringens täcks nu av EU-regleringar. Så varför inte kontaminerings- och ansvarsfrågorna?

Svaret är förstås att EU-kommissionen är livrädd för att behöva ta ansvaret för något som garanterat kommer att uppfattas av USA och genteknikindustrin som ytterligare ett politiskt motiverat hinder för deras försäljning i Europa. De vill mycket

hellre att medlemsländerna tar den smällen.

Det lutar nu åt att det åtminstone till en början blir så. Allt fler medlemsländer börjar i alla händelser utreda frågan, och kanske är en trolig utveckling att några länder får dra lasset i början och utveckla juridiska och tekniska lösningar. Efter som det i första hand lär bli de länder som tar saken på allvar behöver det inte vara sämre än att EU-kommissionen gör det.

Men på lite sikt lär det bli uppenbart att det är ohållbart med skiftande nationella regler för denna enda aspekt av GMO-odlingen när allt annat faller under en gemensam jordbruks-, miljö- och handelspolitik.

PETER EINARSSON

Läs mer EU-kommissionens riktlinjer finns att hämta på http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/reports/coexistence2/index_en.htm